



**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 17. Minister sibi conscius peccati mortalis, tenetur sacramentaliter
confiteri, priusquam Sacramentum quodcumque administret, si
Confessarii copia non desit, & necessitas statim succurrendi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

- 166 Nec tunc solum graviter peccat Sacerdos, dum Eucharistiae Sacramentum indignè conficit, verum etiam, tam ipse, quam Diaconus, dum illud ab alio confectum indignè distribuit. Ita S. Thomas in 4. dist. 5. q. 2. a. 2. Quia Sacramentum, Sacramentorum omnium sanctissimum, quantum in se est pollutum, & indignè tractat, dum illud tangere & dispensare non veretur in statu, in quo scit se Christi hostem, diaboli mancipium, laesaeque divinae Majestatis reum; longè proinde magis indignum contrectare Christum, & proximè ministrare in mensa ipsius, quam reus laesae regiae majestatis, qui se Regis hostem constituit, & capitalibus hostibus Regis mancipavit, indignus sit Regem contrectare, & in mensa Regis proximè ministrare. Unde mirum est nonnullos Noviores talem non damnare nisi de peccato veniali.
- 167 Cento etiam cum Navarro, Sylvestro, Angelo, Merbesio, Boudario, Farvacio, Diaconum cum conscientia peccati mortalis exequentem quod tui ordinis est in sacrificio Missae, reum esse peccati mortalis, tametsi plerique Recentiores contradicant. Tum quia id planè significat S. Thomas in 4. dist. 24. his verbis: *Quiaquid homo, quod sibi competit ex ordine, facit indignè, quod iustum est iniuste exequitur, ac propterea mortaliter peccat.* Tum quia etiam Gregorius IX. vehementer idipsum indicat supra n. 161. Tum denique quia ministerium Diaconi, assistentis Sacerdoti in sacrosancto Missae sacrificio, est functio sacra, Sacerdoti proxima, & in persona Christi exercita, tanti momenti semper habita in Ecclesia, ut ad illam Apostoli in Actis c. 6. eligi non voluerint, nisi viros plenos Spiritu sancto & sapientia, & Augustinus epist. 140. nihil esse in hac vita laboriosius, periculosius, difficilior, Episcopi, aut Presbyteri, aut Diaconi officio. Item nihil eo apud Deum miserius, & damnabilius, si perfundè agatur. Tanti igitur momenti functio tam sancta, sanctè peragenda est, nec persona Christi nisi sanctè exhibenda, in cuius persona Diaconus in Missa Evangelium cantat. Cùmque obligatio ista proportionata sit sanctitati gravitatisque istius functionis; igitur est obligatio gravis. Quod & gravis ultionis paradigmata Deus declarasse videtur. Cum enim impudicus Diaconus omnem de nocte lasciviam cum scorto exercuisset, die autem insequente officium Diaconale solemniter obiret; aranea è laqueari sese ter demittens, tertià vice illum pupugit, atque enecavit, prout ex speculo exemplorum dist. 9. exemplo 110. refert Cardinalis de Lugo disp. 8. de Sacram. in genere.
- 168 Ob consimilem rationem Episcopus graviter prohibetur ad sacras functiones Episcopales, benedictionis Chrisimatis, consecrationis Altarium, & similes, utpote permagni momenti in Ecclesia, non accedere nisi sanctè. Ita Cardinalis de Lugo loco citato n. 156. loquens de Episcopali benedictione Chrisimatis, oleique infirmorum. De functione Subdiaconi, utpote sacra, & magni etiam momenti, idem censent Navarro, & alii proximè relati, tametsi id minus certum sit, quam de functione Diaconi.
- 169 Similiter Concionator, qui ex officio praelationis, vel ex commissione praelationem habentis praedicat verbum Dei, graviter peccat, verbum Dei praedicando cum conscientia gravis sceleris. Quia verbo Dei, & Spiritui sancto per ipsum loquenti, gravem irreverentiam facit, de qua graviter conqueritur Spiritus sanctus Psal. 49. *Peccatori autem dixit Deus... quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum... arguam te, & statuum contra faciem tuam.* Sicut & Apostolus Rom. 2. *Qui alium doces, teipsum non doces; qui praedicas non furandum, furaris; qui dicis non macchandam, maccharis; qui abominaris*

idola, sacrilegium facis: qui in lege gloriaris, per praevaricationem legis Deum inhororas. Prædicas poenitentiam impenitens, humilitatem superbus, castitatem impudicus, virtutem vitiosus, criminaque in aliis reprehendis & iudicas, quæ ipsemet committis. *In quo autem iudicas alterum, teipsum condemnas. Eadem enim agis quæ iudicas.* Et ea quidem reprehendis & iudicas, ut speciale organum Spiritus sancti, qui, teste Christo, per Prædicatorem Evangelii loquitur: *non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis.* Est autem gravis irreverentia in Spiritum sanctum, fungi officio specialis organi & præconis ipsius, in eo statu, in quo planè indignus es, per quem loquitur Spiritus sanctus. Ita S. Thomas in 4. dist. 19. q. 1. a. 2. in solutione q. 2. ad 4. Cajetanus 3. p. q. 64. a. 6. in respons. ad 1. Navarrus in Enchiridio. Joannes Wiggers ad q. 64. S. Thomæ a. 6. Franciscus Farvaci de Sacram. in gen. c. 6. q. 7. §. 3. Jacobus Boudartius Manual. Theol. to. 3. tr. 1. de Sacram. in genere §. 4. q. 6. Merbesius Summ. Christ. p. 3. q. 15. resol. 4. Favetque vehementer Augustinus l. 3. contra Petil. c. 56. ubi eandem conscientiae manducem in annuntiante verbum Dei requirit, atque in Sacramento ministrante.

Sed quid de exerecente, malo in statu, functione minorum ordinum, Acolythi, Lectoris, Ostiarii? Respondeo cum Doctoribus ferè omnibus non videri graviter peccare: cum functiones istæ ab Ecclesia non videantur haberi sacra (ut patet ex eo quod passim exerceantur à Laicis mercede conductis, & Religiosis non tonsuratis, nec minoribus ordinibus initiatis) & minorum ordinum illorum officia respectu sacri ministerii censentur imperfecta, ut observant Toletus, Sylvius, &c.

Specialis tamen difficultas est de functione Exorcistæ: quia gravis irreverentia videtur, velle in nomine Christi effugare diabolum, cuius sponte manes captivus & mancipium; item in eodem nomine velle imperare illi, cuius imperio & tyrannidi voluntariè te subdis. Cùm prius eicere debeas ex tuo corde, quem eicere vis ex alieno corpore, juxta illud Pontificalis Romani in ordinatione Exorcistæ: *Ne illis succumbatis, quos ab alio vestro ministerio effugatis...* Tunc enim rectè in aliis demonibus imperabitis, cùm prius in vobis eorum multumodam nequitiam superaveritis.

An peccet mortaliter Sacerdos in statu peccati mortalis confessiones audiens? Negant Cardinalis de Lugo ubi supra n. 159. & 160. Jacobus Marchantius in resol. pastor. tr. 1. c. 4. n. 3. Gobat de Sacram. in genere tr. 1. n. 55. modo contritionem elicit ante absolutionem. Sed conformiter ad præmissa affirmandum videtur: eò quod Sacerdos non solum absolvendo, verum etiam confessiones sacramentales audiendo, Christi personam sustineat, functionemque sacramentalem permagni in Ecclesia momenti exerceat.

CAPUT XVII.

Minister sibi conscius peccati mortalis, tenetur sacramentaliter confiteri, priusquam Sacramentum quodcumque administret, si Confessarii copia non desit, & necessitas statim succurrendi proximo extreme periclitanti non obstat.

ITa sentio cum Catechismo Romano, Synodisque Cameracensi, Atrabatenfi, & Iprenti, n. 178. referendis. Molano tr. 1. de poenitentia c. 9. Adriano in 4. de confess. con. 8. Jacobo Bajo lib. institut. c. 29. Farvacio ubi supra q. 6. Authore conferentiarum eccles. Diocesis Lexovient. p. 3. conf. 3. q. 2. sub finem, Francisco Geneto Theol. Moral.

Moral. to. 3. c. 6. Boudartio ubi suprâ q. 7.

Et ratio est: quia sicut reverentia Sacramento debita prohibet illud administrare indignè, ut constat ex dictis cap. præcedenti: sic prohibet Ministro exponere se certo, vel etiam valde probabili periculo illud administrandi indignè. Sed quodcumque Minister, confectus peccati mortalis, illud non conficitur, habens tempus confitendi, copiamque Confessarii, exponit se certo, vel saltem valde probabili periculo illud administrandi indignè. Quicumque enim Minister, sciens se rem peccati mortalis, neglecto certo suæ justificationis remedio, contentus est valde incerto, exponit se certo, vel valde probabili periculo Sacramentum administrandi in illo reatu, arque aded in statu indigno. Cum ab illo statu indignitatis liberari nequeat, nisi vel beneficio perfectæ contritionis, vel beneficio sacramentalis absolutionis. Si ergo neglecto beneficio sacramentalis absolutionis, contentus sit beneficio contritionis, neglecto certo suæ justificationis remedio, contentus est valde incerto. Quandoquidem remedio contritionis justificari nequeat, nisi contritio sua sit perfectæ. Atqui perfectæ contritio aded incerta est, ardua, difficilis, & rara, ut pauci admodum habeant illam. *Uti enim hoc concedamus, contritione peccata deleri* (ait Catechismus Romanus p. 2. c. 5. q. 32.) *quis ignorat illam aded vehementem, acrem, incensuram esse oportere, ut doloris acerbitas cum scelerum magnitudine æquari conferrique possit? At quoniam pauci admodum ad hunc gradum perveniunt, &c. Valentia quoque disp. 7. q. 8. de contrit. fatetur contritionem perfectam difficillimè haberi. Herinx etiam tr. de Sacram. disp. 3. q. 9. n. 9. testatur, quòd contritio perfectæ sit valde ardua, & difficilis, & plerumque satis incerta. Joannes Rossensis in respons. ad art. 16. Lutheri: Nemo (ait) de sua contritione certus esse potest, quòd ea sit omnino sufficiens. Thomas Morus in libello de Sacram. adversus nascentem Lutheri hæresim: Nemo mortalium moris quantum contritionis exigat peccatum mortale. Et ante omnes illos Angelicus Doctor 3. p. q. 80. a. 4. ad 5. Homo per certitudinem scire non potest, utrum sit verè contritus. Sicut ergo administrans Sacramentum in materia vel forma incerta, relicta certâ, cujus habet copiam, sacrilegè exponit Sacramentum periculo nullitatis; sic administrans Sacramentum cum remedio suæ indignitatis incerto, relicto certo, cujus habet copiam, sacrilegè exponit se periculo indignæ administrationis. Nec tunc excusatur per hoc quòd illud administraret probabiliter dignè; magis quam in casu proxime dicto excusatur per hoc quòd illud administraret probabiliter valde. Cum probabilitas illa non magis abstergat periculum administrationis indignæ; quam probabilitas illa abstergat periculum administrationis invalidæ. Sicut enim materia vel forma verè invalida, nequit fieri valida per probabilitatem valoris ipsius; sic contritio verè insufficientis ad justificandum & dignificandum Ministerium, nequit fieri sufficiens per probabilitatem sufficientiam ipsius; sed ad hoc necesse est ut habeatur contritio verè talis ac tanta, qualem & quantum Deus requirit ad justificationem peccatoris. Et hinc argumentum multipliciter inlauratur & confirmatur.*

174 1^o. qui sacrilegè se exponit periculo administrationis invalidæ, qui habens ad manum materiam vel formam certam, siue certæ valoris, eâ neglectâ, adhibet solum probabilem, incertam, & minus tutam. Similiter ergo sacrilegè exponit se periculo administrationis indignæ, qui habens ad manum certam viam administrandi dignè, eâ neglectâ, eligit solum probabilem, incertam, & minus tutam. Hoc autem facit, qui confectus peccati mortalis, negligit viam confessionis, & eli-

git viam solius contritionis.

2^o. sacrilegè Sacramentum administrat, qui illud administrat incertus de valore, cum administrare possit cum morali certitudine de valore. Similiter ergo qui illud administrat incertus de sua dignitate, seu statu gratiæ, cum administrare possit cum morali de ea certitudine. Neque enim Sacramentum sanctè administrat, qui sciens & volens absque necessitate administrat illud, incertus an non sit inimicus Dei, membrumque diaboli.

3^o. tametsi ipsam contritionem subinde contingat esse charitate perfectam, hominemque Deo reconciliare, priusquam Penitentia Sacramentum actu suscipiatur; nihilominus Concilium Tridentinum sess. 14. c. 4. declarat, *reconciliationem ipsi contritioni, sine Sacramenti voto, non esse adscribendam, voto utique serio, & quantum est ex se efficaci suscipiendi illud, cum primum commode fieri poterit. Sed non habet ejusmodi votum, qui Penitentia Sacramentum suscipere negligit, cum possit ante Sacramenti administrationem commode illud suscipere. Nec sufficit, quòd habeat votum suscipiendi illud in Paschate. Alias possit subinde per annum differte, & interim quamplurimos quotidie baptizare, absolvere, communicare, ungere, &c. Quod videtur nimis laxum. Quâ enim fronte audeat toties alios reconciliare incertus de sua reconciliatione? Quâ fronte audeat toties, & tamdiu Christi personam sustinere, incertus an non sit Christi hostis? &c. Quâ fronte audeat toties ad functiones sacrarum omnium sacratissimas toties accedere, incertus an non accedat indignè?*

4^o. ne Eucharistia Sacramentum indignè sumatur, siue ad evitandum indignæ sumptionis periculum, Sacerdos sibi conscius peccati mortalis, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa sacramentali confessione prohibetur celebrare, & Laicus communicare, ut constat ex Tridentino sess. 13. cap. 7. & can. 11. modo (inquit) non desit illi copia Confessoris. Quod si necessitate urgente Sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quamprimum confiteatur, ait Concilium ibidem, idque non consulendo, sed præcipiendo, prout Alexander VII. declaravit 18. Martii 1666. damnando contrariam propositionem 38. ex 45. Et ita quidem ut illa particula *quamprimum* intelligatur ut idem sit quod primâ oportunitate; non autem cum Sacerdos suo tempore confitebitur, prout idem declaravit propof. 39. Eadem igitur obligatio est pro illis Sacramentis. Tametsi enim tantò diligentius caveri debeat accessus indignus ad hoc Sacramentum, quanto major est sanctitas ipsius præ reliquis; equidem ad reliqua etiam Sacramenta administranda accedere non licet nisi sanctè, ut ibidem dicitur; nec proinde ad ea accedere licet sine dispositionibus, quas Tridentinum necessarias censet ad vitandum morale periculum indigni accessus. Cum igitur Tridentinum censuerit accedere cum fito periculo, qui accedit non præmissâ sacramentali confessione, quantumcumque se contritum existimet, argumentum n. 173. pro assertionem nostrâ confectum judicio suo confirmavit. Dumque, ad vitandum istud periculum, definiit necessariam esse confessionem, accedere volenti ad Eucharistia Sacramentum, si conscientiam suam mortali crimine gravatam sentiret, quantumcumque se contritum existimaret: Theologis argumentum suppeditavit, inferendi, ad idem periculum vitandum, necessariam pariter esse confessionem, accedere volenti ad Sacramentum quodcumque administrandum, si conscientiam suam mortali crimine pariter gravatam sentiret, quantumcumque se contritum existimaret. Cum

sciens & volens, absque necessitate non magis exponere se possit morali periculo Sacramenta indignè ministrandi, quam Eucharistiam indignè suscipiendi. Quod enim Tridentina Synodus ad evitandum morale indigni accessus periculum, confessionem ad sanctissimum Eucharistiae Sacramentum accedentibus necessariam censuerit, ipsamet Synodus aperte declaravit tam capite illo 7. (ubi, pro motivo suae quoad hoc definitionis, allegat illa plena formidinis verba apud Apostolum, qui manducat, & bibit indignè, &c.) quam can. 11. ubi expressè declarat, *ne tantum Sacramentum indignè, atque idè in mortem & condemnationem sumatur, statuit & declarat S. Synodus, illis quos conscientia peccati mortalis gravat, quantumcumque etiam se contritos existiment, habità copiâ Confessoris, necessariò præmittendam esse confessionem sacramentalem.* Nec poterat aptius declarare necessitatem confessionis, ad certitudinem recuperatæ post mortale peccatum satisfacti, ac per consequens neminem sine ea, præsumere posse de sufficientia suae contritionis, quantumcumque se contritum existimet. Quod idè Tridentinum censuit, quia, ut n. 176. dixi, contritio ad peccatoris justificationem nequit esse sufficiens, dum is quem conscientia peccati mortalis gravat, habens commoditatem confitendi, eam negligit: cum ad hoc ut sufficiat, includere debeat sinceram efficacque votum confitendi quamprimum, atque adè non negligendi confessionem, quamprimum se illius commoditas obtulerit, (ad quod significandum, Sacerdotem urgente necessitate absque pravâ confessione celebrantem declaravit debere quamprimum confiteri.) Perspicuum verò est non habere sincerum efficacque votum confitendi quamprimum, qui non confitetur quamprimum, dum commodè potest, sive qui negligit confessionem, cujus habet commoditatem.

178 Meritò proinde Catechismus Romanus p. 2. c. 5. q. 39. sic ait: *Si quid salutis nostrae ratio postulet consideremus, profecto quoties vel mortis periculum imminet, vel aliquam rem tractare aggredimur, cujus tractatio homini peccatis contaminato non conveniat, veluti cum Sacramenta administramus, aut percipimus, toties confessio præmittenda non est.* Quod etiam traditur in Synodo II. Cameracensi c. 7. in Synodo Atrabateni tit. de peccat. & remiss. in Synodo Iprensi tit. 11. ut refert Sylvius hic q. 64. a. 6. Et his conformiter S. Carolus Borromeus in actis Ecclesiae Mediolanensis p. 4. Sacerdos ad Sacramentum administrandum vocatus, *primum sollicitè & intimè re cogitare debet, an alicujus peccati mortalis.... sibi conscius sit. Quod si reum se ipse novit, prius sacramentali confessione se exipare studebit, contritionem certè habere quam diligentissimè curet, si scilicet copiam non habeat Confessoris.*

CAPUT XVIII.

Peccatori occulto, publicè petenti, Minister negare non debet Sacramentum. Sed illud negare debet peccatori occulto, occultè petenti, sicut & peccatori publico, sive occultè, sive publicè petat. Nec metus mortis excusat administrationem scienter factam indigno, nisi nec simulatam Sacramenti administrationem.

179 **P**eccatori occulto, publicè petenti, non esse negandum Sacramentum, Christianæ Religionis lex est, in Christi exemplo, perpetuoque Ecclesiae usu, & traditione fundata: cum enim Christus fecit indignitatem Judæ, ipsi nihilominus publicè, sicut aliis, divinisimum Eucharistiae Sacramentum præbuit, nec ipsum velut canem

repulit, ne ipsum publicè diffamaret. Suo proinde exemplo docuit, publicè non esse repellendos, ut canes, nisi canes, seu peccatores publicos. Quod & traditur cap. *si Sacerdos* de offic. Judic. ordin. cap. *si tantum*, & cap. *placuit* 6. q. 2.

Peccatori tamen occulto, occultè petenti, Sacramentum idè negari debet, quia scriptum est, sancta non esse porrigenda canibus, nec margaritas spargendas ante porcos.

Ob quam etiam rationem peccatoribus publicis, seu occultè, seu publicè petentibus, negandum est Sacramentum, nisi sufficientia dederint signa poenitentiae, eaque publica, si publicè petant. Cum id necessarium sit ad removendum scandalum. Videri potest cap. *pro dilectione* de Consecr. dist. 2. Cyprianus epistola 10. 11. & 12. Chrysostomus homil. 83. in Matth. Cum quibus alii Patres passim omnes assercionem nostram tradunt, Sacramentique Ministrum admonent, cum Apostolo 1. Cor. 4. *Hic jam quaritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur.*

Chrysostomi verba digna sunt quæ hic excribantur: *Ad vos (inquit loco citato) sermonem convertere necessarium est, ut multo cum studio hæc dona distribuatis. Non parva vobis imminet ultio, si quemquam, ullius culpe consci, hujus mensæ (idem est de quocumque alio Sacramento) participem esse faciatis. Sanguis ejus de manibus vestris exquiretur. Sive quis dux militie sit, sive præfectus, sive princeps diademate coronatus, indignè autem accedat, prohibe. Majorem illo potestatem habes. Propterea vos Deus hoc insignavit honore, ut talia discernatis. Hæc vestra dignitas est, hæc securitas, hæc omnis corona, &c.*

Tenetur tamen Sacerdos præbere Sacramentum peccatori occulto, seu publicè, seu occultè petenti, cujus indignitatem ex sola novit confessione sacramentali (tamen Leander à SS. Sacramento de poenitentia disp. 10. q. 71. alique apud ipsum existimant ad id non teneri, si petat occultè.) Si enim neget, peccatori extra confessionem exprobrat peccatum ex sola confessione notum. Quod si foret licitum, odiosum redderetur Poenitentiae Sacramentum. Ita Sylvester, Navarrus, Bannez, Cardinalis de Lugo, & passim alii.

Extra hunc casum, tam discretè prohibemur conferre Sacramentum peccatori occulto, occultè petenti, sicut & publico, publicè petenti, ut ob nullum proprium interesse, liceat contrafacere, & ne quidem metus mortis, damni, aut infamiae gravissimæ excuset administrationem indigno factam. Quia ubi agitur de gloria Dei, deque reverentia debita sanctitati mysteriorum Religionis nostræ, timenda non est amissio honoris nostri, nec bonorum, nec vitæ, ut constat ex eo quod Sacerdos gladio districto compulsus ad Eucharistiam projiciendam porcis, vel in cloacam, teneatur vitam amittere potius quam id facere: impius verò coram Deo abominabilior est quolibet porco, vel cloacæ. Si ergo ad vitandam mortem non liceat S. Eucharistiam tradere porcis, nec in cloacam projicere; nec licet eam porrigere impiis, tamen contra sentiant Suarez disp. 67. in fine, Bonacina hic disp. 1. q. 6. puncto 4. Gobat tr. 1. de Sacram. in genere n. 272. & Dicaltillo apud ipsum.

Quorum opinio non videtur concordare cum doctrina Sanctorum, tradentium ignavam esse perfidiam, metu mortis, vel amissionis famæ, vel bonorum, codices sacros impiis tradere, mortemque ex christiana fortitudine subeundam potius quam ejusmodi ignaviam committendam. Per consequens enim censuisse videntur, ignavam esse infidelitatem dispensationis Sacramenti, illud impius prostituere, martyriumque ex christi